

Stanovisko hlavnej kontrolórky

k návrhu viacročného rozpočtu Mesta Michalovce na roky 2019 - 2021

V súlade so zákonom č.369/1990 Zb. z. § 18 f odst.1c) v platnom znení, predkladám mestskému zastupiteľstvu stanovisko k návrhu rozpočtu na roky 2019 – 2021. Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu viacročného rozpočtu a návrhu programového rozpočtu na roky 2019 - 2021, ktorý bol zverejnený na úradnej tabuli mesta. Posudzovala som zákonnosť, ako aj metodickú správnosť jeho zostavenia a predloženia na schválenie mestskému zastupiteľstvu.

Rozpočet mesta je podľa §4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy základným nástrojom finančného hospodárenia, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií v príslušnom rozpočtovom roku. Rozpočtový proces územnej samosprávy upravujú dve základné právne normy:

- zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V rámci predloženého viacročného rozpočtu Mesta Michalovce je rozpočet na rok 2019 po schválení v MsZ záväzný a na roky 2020 a 2021 orientačný. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území mesta, ako aj k obyvateľom žijúcim na území mesta, vyplývajúce zo zákonov, všeobecne záväzných právnych predpisov, všeobecne záväzných nariadení mesta Michalovce a zmlúv. Rozpočet zahŕňa i finančné vzťahy podľa §3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy – dotácie na úhradu preneseného výkonu štátnej správy.

Súčasťou rozpočtu sú i rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta – Materskej školy Ul. Vajanského, ôsmich základných škôl, Michalovského domova seniorov, príspevky príspevkovým organizáciám Mesta – MsKS Michalovce a TaZS mesta Michalovce, ako aj finančné vzťahy k právnickým osobám – Mistrál s r.o. a SMM s r.o., ktorých je zakladateľom.

Novela zákona č.523/2004 Z.z. od 1.1.2018 pojednáva i o zmenách v rámci obsahu a formy rozpočtu príspevkovej (PO) a rozpočtovej (RO) organizácie. V §22 je uvedené ... RO zostavuje rozpočet príjmov a výdavkov, ktorý zahŕňa všetky prostriedky, s ktorými hospodári... V §24 je uvedené: ... Príspevková organizácia hospodári podľa svojho rozpočtu príjmov a výdavkov. V § 28 je uvedené ... Príspevková organizácia môže vykonávať podnikateľskú činnosť.... Náklady na podnikateľskú činnosť musia byť kryté výnosmi z nej. Príjmy a výdavky na túto činnosť sa rozpočtujú a sledujú na samostatnom účte. ... Uvedené zákonné zmeny v zostavovaní a sledovaní rozpočtu boli premietnuté prvýkrát v roku 2018 a sú premietnuté v návrhu rozpočtu Mesta a jeho RO a PO i v rokoch 2019 - 2021.

Návrh predkladaného rozpočtu Mesta Michalovce zohľadňuje aj ustanovenia platných zákonov, všeobecne záväzných nariadení a zásad hospodárenia a nakladania s majetkom. Je spracovaný v súlade s Príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2019 až 2021 číslo: MF/010302/2018-411. Príručka na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2019 až 2021 je vydaná v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov. Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v z. n. p., ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy. Predkladaný návrh rozpočtu je zostavený v zmysle ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v členení na skutočnosť za predchádzajúce 2 roky, rozpočet bežného roka, očakávaná skutočnosť bežného roka a návrh rozpočtu na 3 nasledujúce roky. Rozpočet Mesta obsahuje položky príjmov, výdavkov a finančných operácií a je členený na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a príjmové a výdavkové operácie.

Návrh programového rozpočtu na roky 2019 - 2021 v súlade s § 4 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení je predložený v nadväznosti na výdavkovú časť rozpočtu v členení podľa odvetvovej štruktúry a zahŕňa bežné i kapitálové výdavky. Dokumentuje výdavkovú časť rozpočtu v členení na programy, podprogramy a prvky pri stanovení cieľov, zámerov a merateľných ukazovateľov. Programový rozpočet je členený na 15 samostatných programov: plánovanie, manažment a kontrola; propagácia a marketing; interné služby; služby občanom; bezpečnosť; odpadové hospodárstvo; komunikácie; doprava; vzdelávanie; šport; kultúra; prostredie pre život; bývanie; sociálne služby; administratíva.

Návrh viacročného rozpočtu mesta Michalovce na roky 2019 - 2021 je predložený ako vyrovnaný. V prílohe č.1 tohto stanoviska Vám predkladám porovnanie výšky rozpočtovaných prostriedkov podľa jednotlivých rokov v základnom členení rozpočtu.

Bežný rozpočet mesta Michalovce na rok 2019 je navrhovaný v objeme 32 375 633 € bežných príjmov a 29 026 175 € bežných výdavkov. Kapitálový rozpočet predpokladá kapitálové príjmy v objeme 2 505 876 € a kapitálové výdavky 2 455 384 €. Príjmové finančné operácie sú rozpočtované v objeme 315 250 € a výdavkové vo výške 3 715 200 €.

Rozpočet príjmov na rok 2019 predpokladá daňové príjmy vyššie o 1 160 000 € oproti očakávanej skutočnosti roku 2018, pričom príjem z podielových daní je rozpočtovaný vo výške 14 960 000 €, čo predstavuje nárast oproti očakávanej skutočnosti roku 2018 o 1 160 000 €, teda vo výške nárastu celkových daňových príjmov. Príjem dane z pozemkov, dane zo stavieb a dane z bytov je na rok 2019 rozpočtovaný v rovnakom objeme ako v poslednej úprave rozpočtu v roku 2018. Dane za tovary a služby sú rozpočtované na rok 2019 vo výške očakávanej skutočnosti roka 2018. Vzhľadom na evidovanú výšku daňových nedoplatkov je povinnosťou Mesta uplatňovať daňový poriadok. Je žiaduce zintenzívniť vyhľadávaciu činnosť a tým zabezpečiť napĺňanie príjmovej časti rozpočtu pri splnení si rovnakých zákonných povinností všetkých poplatníkov v meste. Rozpočtovaný príjem z nedaňových príjmov je nižší o 129 376 € v porovnaní s poslednou úpravou rozpočtu roku 2018. Zníženie rozpočtovaných príjmov z podnikania a vlastníctva majetku o 110 280 € je ovplyvnené príjmom z dividend VVS v roku 2017 i poklesom príjmov na položke nájomné.

Zo skutočností uvedených v jednotlivých položkách rozpočtovaných bežných príjmov na rok 2019 sa javí z pohľadu vyššieho napĺňania zdrojov na položkách daňových a nedaňových príjmov predložený rozpočet bežných príjmov opatrný.

Na rok 2019 je rozpočtovaný predaj majetku v kapitálových príjmoch vo výške 713 000 €, čo je o 200 000 € viac oproti očakávanej skutočnosti v roku 2018.

V rozpočte na rok 2019 je v rámci kapitálových grantov a transferov plánované s nenávratným finančným príspevkom na regeneráciu medziblokových priestorov sídliska Západ, na rekonštrukciu MŠ Vajanského i na cyklotrasy. Súčasťou kapitálového grantu sú prostriedky na rekonštrukciu budovy Zlatý býk.

Prevod finančných prostriedkov z rezervného fondu je v roku 2019 plánovaný v objeme 249 250 €. Zostatok fondu rezerv k 31.12.2017 bol evidovaný vo výške 523 851,80 €. Prídela do fondu po schválení záverečného účtu za rok 2017 bol vo výške 1 408 484 €. Plánovaným čerpaním v roku 2018 vo výške 1 674 030 € predpokladáme zostatok fondu rezerv k 31. 12. 2018 v objeme 258 305,80 €. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, odporúčam zvážiť prevod a hľadať rezervy v príjmovej i výdavkovej časti rozpočtu.

Čerpanie úverových zdrojov v rozpočtovom roku 2019 nie je podľa predloženého rozpočtu plánované.

Rozpočet výdavkov na rok 2019 predpokladá zvýšenie bežných výdavkov oproti rozpočtu roku 2018 o 1 562 017 € a zníženie kapitálových o 262 207 €. V predkladanom rozpočte je upravené členenie výdavkov podľa zákonnej úpravy. Zvýšenie bežných výdavkov o 957 842 € je predpokladané pre oblasť vzdelávania, o 201 407 € sú navýšené výdavky pre oblasť staroba a o 337 001 € v oblasti výkonné a zákonodárne orgány pre zamestnancov úradu. Jedná sa o premietnutie zákonom stanovených úprav do rozpočtu Mesta. Zníženie výdavkov je rozpočtované na položke služby a propagácia o 122 761 € i na položke opravy a údržba o 289 000 €.

Kapitálové výdavky sú rozpočtované na rok 2019 v objeme 2 455 384 €, v tom sú zahrnuté výdavky na modernizáciu tepelného hospodárstva vo výške 240 000 €, nákup pozemkov vo výške 80 000 €, nákup harvéru 20 000 €, kamerový systém 15 000 €, na realizáciu medziblokových priestorov sídliska Západ 697 807 €, z čoho cez NFP je krytých 662 917 €, na rekonštrukciu MŠ Vajanského 310 000 €, pričom príjmová časť rozpočtu obsahuje príjmy z NFP vo výške 310 139 €, na cyklotrasy 247 418 €, ktoré sú v kapitálových príjmoch vo výške 282 169 € rozpočtované na položke NFP cyklotrasa i 707 159 € na modernizáciu a rekonštrukciu Zlatého býka, na ktorú bude použitý kapitálový grant vo výške 510 301 €.

V predloženom rozpočte Mesto cez výdavkové operácie na rok 2019 vyčlenilo 3 715 200 €, z toho na splácanie istín 840 000 €, na splácanie dodávateľských úverov 2 215 200 €, na úhradu účasti na majetku 578 000 € a na úhradu splátok lízingu 82 000 €.

Príspevkovým organizáciám napojeným na rozpočet mesta poskytne mesto v roku 2019 príspevok v celkovom objeme 3 781 203 €, z toho pre TaZS 3 411 203 €, čo je oproti roku 2018 viac o 420 000 € a pre MsKS 370 000 €, čo je oproti roku 2018 viac o 56 000 €. Výška rozpočtovaných príspevkov pre príspevkové organizácie mesta je premietnutá v predkladaných rozpočtoch príspevkových organizácií. V návrhoch rozpočtov príspevkových organizácií na roky 2019 – 2021 je premietnutá zákonná úprava spracovania rozpočtov v členení na príjmy a výdavky.

TaZS mesta Michalovce predložili návrh rozpočtu na rok 2019 v objeme 4 442 398 € bežných príjmov, z toho z hlavnej činnosti 3 703 073 € a z podnikateľskej 739 325 €. 4 440 837 € bežných výdavkov, z toho 3 703 073 € z hlavnej činnosti a 737 764 € z podnikateľskej činnosti

Príspevok je poskytnutý zriaďovateľom v rozpočte Mesta ako transfer na TKO v objeme 1 263 000 €, transfer na činnosti – cestná doprava 196 000 €, verejné osvetlenie 147 000 €, nakladanie s odpadovými vodami 24 000 € a rozvoj obci 1 781 203 €. Príspevková organizácia v návrhu rozpočtu plánuje použitie príspevku podľa prevádzok. V programovom rozpočte Mesta sú začlenené výdavky na činnosti vykonávané TaZS mesta Michalovce do jednotlivých programov, podprogramov a prvkov.

TaZS mesta Michalovce sú zriadené najmä na vykonávanie verejnoprospešných služieb, ktorých výkon je krytý poskytnutým príspevkom Mesta. Príspevková organizácia vykonáva i podnikateľskú činnosť. V roku 2019 plánuje vlastné príjmy z podnikateľskej činnosti na položkách predaja tovarov a služieb vo výške 737 764 €. Rozpočet výdavkov na podnikateľskú činnosť v roku 2019 zahŕňa výdavky na nakladanie s odpadmi vo výške 573 056 €, výdavky na verejné osvetlenie 46 915 €, na cestnú dopravu 4 441 a pohrebnícke služby 112 939 €. Predložený rozpis nákladovej a výnosovej časti v rámci podnikateľskej činnosti organizácie za predchádzajúce roky i rozpočet príjmov a výdavkov na rok 2019 svedčí o nízkej rentabilite takto poskytovaných služieb. Je potrebné premietnutie zmluvne dohodnutých poskytovaných služieb v rozsahu činností vykonávaných organizáciou a tiež je žiaduce zabezpečiť možnosti efektívneho využitia obstaraného vozového parku, voľných technologických a ostatných kapacít.

Predkladám Vám prehľad plánovania použitia príspevku podľa prevádzok, v porovnaní z predchádzajúcim obdobím:

Prevádzka TaZS	Príspevok 2015 v €	Príspevok 2016 v €	Príspevok 2017 v €	Príspevok 2018 v €	Príspevok 2018 v € posl. zmena	Návrh Príspevok 2019 v €
Správa kúpaliska	170 128	173 498	176 605	180 542	156 330	203 408
Správa nebytových priestorov	31 160	1 160	7 160	1 160	4 470	1 160
Futbalový štadión	94 915	101 231	108 145	110 323	95 489	124 296
Útulok zvierat	20 000	24 173	24 703	25 243	21 858	28 440
Zimný štadión			84 900	289 855	241 612	304 033
Športová hala	42 620	49 313	64 380	65 956	57 090	74 310
Odpadové hospodárstvo	1 119 200	1 225 237	1 254 006	1 273 910	1 273 910	1 273 910
Údržba, oprava VO	157 181	143 398	144 718	147 128	147 128	165 762
Údržba verejnej zelene	345 715	367 572	384 342	395 904	353 213	447 248
Čistenie mesta	153 943	176 782	182 353	186 799	161 754	210 458
Hygienické služby	19 085	23 358	24 532	25 474	22 058	28 700
Miestne komunikácie	374 628	378 962	390 202	399 920	380 275	450 573
Pohrebné a cint. služby	66 425	70 316	83 954	87 786	76 016	98 905
TaZS spolu	2 595 000	2 735 000	2 930 000	3 190 000	2 991 203	3 411 203

Na základe hore uvedeného prehľadu je zrejмый nárast výšky príspevku. TaZS mesta Michalovce. Členenie výšky príspevku podľa prevádzok súvisí s nákladovosťou stredísk príspevkovej organizácie a krytie výkonu verejnoprospešných činností cez účtovanie zákaziek. Z dôvodu zabezpečenia hospodárnosti a efektívneho využitia verejných zdrojov na zabezpečovanie verejnoprospešných služieb je vhodné poskytovanie príspevku na bežnú činnosť príspevkovej organizácie podmieniť odsúhlasením kalkulácie na jednotlivé verejnoprospešné činnosti.

Návrh rozpočtu MsKS na rok 2019 je predložený v objeme 911 800 € bežných príjmov, pričom organizácia predpokladá nedaňové príjmy v objeme 540 000 € a granty a transfery vo výške 371 800 €. Výdavková časť rozpočtu zahŕňa výdavky na tovary a služby vo výške 574 535 €, na mzdy a odvody 334 165 € a ostatné transfery 3 100 €. Príspevková organizácia predložila na schválenie návrh rozpočtu na rok 2019 a roky 2020 a 2021 v členení podľa druhu príjmov a výdavkov. Príspevok poskytnutý zriaďovateľom ako transfer na činnosť MsKS je na rok 2019 vyšší o 56 000 €. V programovom rozpočte je rozpočtovaný v programe 11: Kultúra, v podprograme 11.1. Priama podpora kultúry.

Súčasťou predkladaného rozpočtu sú na schválenie predložené v tabuľkovej forme i rozpočty škôl v členení na prenesené a originálne kompetencie a na príjmy a výdavky (tovary a služby, mzdy a odvody). Je predložený i rozpočet Michalovského domova seniorov, ako rozpočtovej organizácie s právnou subjektivitou.

Návrh programového rozpočtu Mesta Michalovce na roky 2019 – 2021 je predložený v nadväznosti na výdavkovú časť rozpočtu v členení podľa odvetvovej štruktúry a zahŕňa tak bežné ako i kapitálové výdavky. Pri tvorbe programového rozpočtu je dôležité stanoviť správne a merateľné ukazovatele špecifické na základe činností nášho Mesta v nadväznosti na cieľ a zodpovednosť. Zdvojením zodpovednosti jednotlivých odborov, či organizácii je zložitá ich monitorovanie a hodnotenie. Zlúčením činností do jedného programu sa stráca zmysel a cieľ programového rozpočtovania.

Z á v e r

Návrh viacročného rozpočtu Mesta Michalovce na roky 2019 - 2021 je predložený ako vyrovnaný v členení na bežné a kapitálové príjmy, bežné a kapitálové výdavky a finančné operácie. Po schválení rozpočtu, na základe zistenia nových skutočností, je možné v priebehu rozpočtovaného roka zákonným spôsobom prevádzať formou rozpočtových opatrení jeho úpravu. Súčasťou predloženého návrhu je i programový rozpočet Mesta Michalovce na roky 2019 – 2021 členený do 15- tich programov, ktoré sú následne rozčlenené do podprogramov a prvkov. Predložený návrh je spracovaný v súlade s platnou legislatívou.

Návrh viacročného rozpočtu Mesta Michalovce na roky 2019 - 2021 bol v zákonnej lehote zverejnený na úradnej tabuli .

Odporúčam poslancom predložený návrh rozpočtu Mesta Michalovce na rok 2019 schváliť.

Schválenie rozpočtu je výlučne v právomoci mestského zastupiteľstva.

V Michalovciach, 21. septembra 2018

Ing. Marta Bobovniková, PhD. v.r
hlavná kontrolórka

Príloha č.1: Porovnanie výšky rozpočtovaných prostriedkov Mesta Michalovce v základnom členení rozpočtu v €

Názov	Skutočné plnenie rozpočtu 2015 v €	Skutočné plnenie rozpočtu 2016	Rozpočet 2017	Posledná zmena rozpočtu 2017	Skutočné plnenie rozpočtu 2017	Rozpočet 2018	Posledná zmena rozpočtu 2018	Návrh rozpočtu 2019	Návrh rozpočtu 2020	Návrh rozpočtu 2021
Bežné príjmy	25 473 350	28 003 471	27 727 344	28 464 815	28 464 815	29 811 630	30 370 168	32 375 633	33 820 315	34 313 494
daňové príjmy	13 934 974	15 397 081	15 913 250	15 913 250	16 211 783	16 963 212	16 963 212	18 394 600	18 969 012	19 744 012
nedaňové príjmy	3 517 358	4 051 530	3 583 758	3 739 841	3 803 316	4 394 428	4 480 686	4 351 310	4 341 210	4 342 210
Kapitálové príjmy	3 650 305	2 879 653	2 107 000	960 000	891 227	3 058 824	1 167 343	2 505 876	388 000	300 000
Príjmy celkom	29 123 655	30 883 124	29 834 344	29 424 815	29 830 502	32 870 454	32 045 511	34 881 509	34 208 315	34 613 495
Bežné výdavky	22 003 351	23 833 247	24 242 184	25 897 403	25 041 057	26 433 569	27 464 158	29 026 175	30 492 315	30 345 495
Kapitálové výdavky	3 928 577	1 556 087	2 177 500	3 418 150	2 992 700	3 221 825	2 717 591	2 455 384	1 015 000	2 975 000
Výdavky celkom	25 931 928	25 389 334	26 419 684	29 315 553	28 033 757	29 655 394	30 181 749	31 481 559	31 507 315	33 320 495
Peňažné operácie príjmové	1 921 636	946 635	593 400	3 994 298	3 818 205	709 000	2 202 318	315 250	466 000	1 166 000
Peňažné operácie výdavkové	3 751 714	3 829 314	4 008 060	4 103 560	4 083 609	3 924 060	4 066 080	3 715 200	3 167 000	2 959 000